

صرف - حجت و نظری

مخصوص

کلاس پنجم و ششم دبستانها

مطابق پروگرام وزارت معارف

تألیف آقای آقا سید محمد حجت

مکتب
فتح کسر

کتابخانه نظری

۱۳۱۴

مشعه

۱۳۱۰

تَلْخِصُ الصَّرْفِ

بِأَنَّ صَرْفَ حَجَّتْ

برای شاگردان کلاس پنجم و ششم دبستانها

و کلاس اول متوسطه نئون

۲۴۰۴۶۸

موافق

دستوروزارنچلیله معارف

تالیف

جناب مستطاب آقای آقاسید محمد حجّت کوفانی

۱۳

۱۵ چاپ کاهن

حق طبع محفوظ

کتابخانه مظفری

محل فروش ناصریه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

درس اول

اقسام کلمات

- ۱- کلمه لفظی است که دلالت کند بر یک معنی
محمد نام کسی است **ضرب زد** - **علی بن**
- ۲- کلمه بر سه قسم است: اسم - فعل - حرف
- ۳- اسم است که نام چیزی باشد مثل رجل مرد
عصفور کجشک **تفاحه** سیب
- ۴- فعل است که دلالت کند بر کردن کاری در یک آن
سه زمان ماضی گذشته مستقبل آینده

حال اکنون مانند ضرب زد **یضرب** میزند **ضرب**

بزن ۵- حرف است که نه دلالت بر نام چیزی کند و نه

بر کردن کاری مثل **علی** برقی در لغت

درس سوم - بناهای فعل

- ۱- فعل **دچار** بنا است - ثلاثی مجرد - ثلاثی مزید
- فیه - رباعی مجرد - رباعی مزید فیه
- ۲- فعل ثلاثی مجرد است که سه حرف اصلی داشته باشد و حرف زاید در آن نباشد **ضرب**
- ۳- فعل ثلاثی مزید فیه است که در آن سه حرف اصلی باشد و حرف زاید هم داشته باشد مثل اگر که اصلش **کریم**
- ۴- فعل رباعی مجرد است که چهار حرف اصلی داشته باشد و در آن حرف زاید نباشد مانند **رُجِحَ فَرَسٌ**
- ۵- فعل رباعی مزید فیه است که در آن چهار حرف اصلی باشد و حرف زاید هم داشته باشد مثل **رُجِحَ فَرَسٌ** از محارک

که اصلش حرجم است

درس سیم - حروف اصلی زائده

۱- بواسطه - فاء - وعین - ولام (فعل) حر واصل
 فعل از حروف زائده تمیز میدهند - هر حرف که مقابل
 فاء وعین ولام باشد اصل است حرفی که مقابل آنهاست
 زائده است مثلاً **عَلِمَ** بر وزن **فَعَلَ** عین مقابل فاء و لام
 مقابل عین هم مقابل لام - همه حروفش اصل است بواسطه
 این که مقابل فعل است و چون سه حرف دارد آنرا ثلاثی
 مجرد گوئیم و اگر بر وزن **فَعَلَ** چون همزه آن مقابل
 باف و ع و ل نیست زائده است و **ك** که مقابل **ا**
 باف و ر که مقابل است باع و م که مقابل است با ل

سؤالات (۱) فعل را چند بناسب ۲ - ثلاثی مجرد گدا
 مثل چه ۳ - ثلاثی مزید چه چیست؟ مانند چه ۴ فعل را با
 مجرد گداست؟ مثل چه ۵ - رباعی مزید چه گداست؟

اصلی است و چون سه حرف اصلی بیشتر ندارد و
 حرف زائده هم دارد آنرا ثلاثی مزید چه نامند
 ۲- و در چهار حرفی بواسطه **فَعَلَ** متوازن حروف
 از حروف زائده معین نمود چنانچه در (۱) - سر کفینه
 شد مثل **دَحْرَجَ** بر وزن **فَعَلَ** چون چهار حرف آن مقابل
 با **فَعَلَ** حرف زائده ندارد آنرا رباعی مجرد گوئیم و در **دَحْرَجَ**
 که بر وزن **فَعَلَ** است چون ناء مقابل ف و ع و د
 لام نیست زائده میباشد و چون چهار حرف اصلی و

تمرین اول اسم و فعل و حرف کلماتی بل را معین نماید
 محمد - بظوب - ضرب زد - علی بر - لیلی ل هرابه
 زهر کز نه علمه - بنصر یاری میکند بوسف باقر
 صادق حسن لانه الی تا هل ایما

تمرین دوم ثلاثی مجرد و ثلاثی مزید چه و رباعی مجرد
 و رباعی مزید چه فعال بل را معین نماید نصر - ضرب زد حرج

لحمر - قد خرج بك حرف زائده دارذ انوار با عجم بنده نمانند
 ۳- حرفیکه مقابل فاء است فاء الفعل وحرفیکه مقابل
 عین است عین الفعل وحرفیکه مقابل لام است لام الفعل
 گویند و اگر در کلمه دو لام باشد اول و لام اول و دو و
 لام ثانی گویند مثل فکل برون فعل فاء الفعل
 ث عین الفعل لام الفعل وقسعر برون
 فعلل فاء الفعل ث عین الفعل عین لام الفعل
 اول و لام الفعل ثانی

۴- بهمین ترتیب حروف فاصله و حروف زائده است
 نیز میتوان معین نمود نهایتا که اسم ممکن است از ای
 بیج حروف فاصله باشد در این صورت لام الفعل را دو
 مکرر کنند مثل سفرجل برون فعلل

سؤالان

۱- حروف فاصله از حروف زائده بواسطه چه معین
 میکنند

درس چهارم - بابهای افعال ثلاثه مجرد

فعل ثلاثه مجرد را شش باب است باین ترتیب

باب اول

فعل یفعل	نصر ی نصر
----------	-----------

باب دوم

فعل یفعل	ضرب ی ضرب
----------	-----------

باب سوم

فعل یفعل	فتح ی فتح
----------	-----------

باب چهارم

فعل یفعل	علی ی علی
----------	-----------

باب پنجم

فعل یفعل	حب ی حب
----------	---------

باب ششم

فعل یفعل	شرف ی شرف
----------	-----------

۱- باب اول عین الفعل ماضی مفتوح و عین الفعل مضارع مفتوح
باب دوم عین الفعل ماضی مفتوح و عین الفعل مضارع مفتوح

باب سوم عین الفعل ماضی مفتوح و عین الفعل مضارع مفتوح است

باب چهارم عین الفعل ماضی مکسور و مضارع مفتوح است

باب پنجم عین الفعل ماضی مضارع هرج و مکسور است

باب ششم عین الفعل ماضی مضارع هرج و مضارع مفتوح است

درس پنجم - بابها افعال ثلاثی مزید

فعل ثلاثی مزید یفیه زاد و ازده باب است

باب افعال (۱)

سؤالات متعلق بصفحه ششم

حرفیکه مقابل فاء است چه میگویند؟ حرف مقابل عین است

حرف مقابل لام را چه میگویند؟ اگر کلمه چهار حرفی اصلی باشد

باشد حرف آخر را مقابل چه قرار میدهند

حرف زائده کلمات بدل را معین نمایند اگر چه در خروج نطق است

ماضی مضارع مصدر ماضی مضارع مصدر

افعلل یفعلل افعالا اخرج مخرج اخرج احراجا
پس کردن کردن

باب تفعیل (۲)

فعلل یفعلل تفعیلا صرف یصرف تصرفا
کردن کردن

باب مفاعله (۳)

فاعل یفعلل مفاعله فاعل یفعلل مفاعله
کار کردن کار کردن

در ماضی این سه باب بکسر فاء است

باب تفعّل (۴)

تفعّل یفعلل تفعلا تصرف یصرف تصرفا
کردن کردن

باب تفاعل (۵)

تفاعل یفعلل تفاعلا تضارب یضارب تضاربا
بگره بگره

باب افعال (۶)

افعلل یفعلل افعالا اکتب بکتب الکتبا
نویسند

باب انفعال (۷)

انْفَعَلَ بِفَعْلٍ اِنْفَعَالًا ^{انْفَعَلَ بِفَعْلٍ اِنْفَعَالًا} ^{انْفَعَلَ بِفَعْلٍ اِنْفَعَالًا} ^{انْفَعَلَ بِفَعْلٍ اِنْفَعَالًا}

باب فِعْلَال (1)

اِفْعَلْ بِفَعْلٍ اِفْعِلَالًا اِحْمَرَّ يَحْمَرُّ اِحْمِرَارًا

در مضارع هر يك از اين پنج باب و حرز آنهاست

دَرْسِ شِسْتَم (9) باب اِسْتِفْعَال

اِسْتَفْعَلَ يَسْتَفْعِلُ اِسْتِفْعَالًا اِسْتَخْرَجَ يَسْتَخْرِجُ اِسْتِخْرَاجًا

باب فِعْيَال (10)

اِفْعَالٌ بِفَعَالٍ اِفْعِيَالًا اِحْمَارٌ يَحْمَرُّ اِحْمِرَارًا

باب فِعْيَعَال (11)

اِفْعَوْعَلَ يَفْعَوْعِلُ اِفْعِيَعَالًا اِعْشَوْشَبَ يَعْشَوْشِبُ اِعْشِوْشِبَانًا

باب فِعْوَال (12)

اِفْعَوَّلَ يَفْعَوِّلُ اِفْعْوَالًا اَجْلَوْدٌ يَجْلُوْدُ اَجْلُوْدَانًا

در مضارع هر يك از اين چهار باب سه حرف از آنهاست

سؤالان فعل ثلاثي مجرد را چند بيايست؟ فعل ثلاثي مجرد را چند بيايست؟ فعل ثلاثي مجرد را چند بيايست؟
فعل ثقبيل از کدام بيايست؟ سبع سبع از کدام بيايست؟ سوال کدام بيايست؟

دَرْسِ هَفْتَم - بَابُهَايِ بَاعِي مَجْرُودٍ وَبَابُهَايِ

فعل رباعی مجرد را يك بيايست

باب فَعْلَلْتَن

فَعْلَلْتُ بِفَعْلَلْتَن فَعْلَلْتَن فَعْلَلْتَن فَعْلَلْتَن فَعْلَلْتَن فَعْلَلْتَن

فعل رباعی مزید فیه را سه بيايست

باب تَفَعَّل

تَفَعَّلَ يَتَفَعَّلُ تَفَعَّلًا تَدَحْرَجُ يَتَدَحْرَجُ تَدَحْرَجًا

در مضارع اين باب يك حرف از آنهاست

باب فِعْيَال (2)

اِفْعِنَلَّ يَفْعِنَلُّ اِفْعِيَالًا اِحْرَجَمُ يَحْرَجِمُ اِحْرَجِمَامًا

باب فِعْيَال (3)

اِفْعَلَّ يَفْعَلُّ اِفْعِلَالًا اِقْشَعَرَ يَقْشَعِرُ اِقْشَعِرَارًا

در مضارع هر يك از اين دو باب و حرز آنهاست

سؤالان افعال رباعی مجرد را چند بيايست؟ فعل رباعی مزید فیه را چند بيايست؟
دسج چه فعل است؟ فدحرج از چه بيايست؟ اقشعر از چه بيايست؟

تَبَصَّرَ در آخر همزه زاید است ^{صکر} تکرار عین

در قائل الف در نصر ف تاء و تکرار عین الفعل در نضار

تاء و الف در اکشيب همزه و تاء در انصر همزه و نون در

احمر همزه و تکرار لام الفعل در استخرج همزه و سین و تاء

در اجمار همزه و الف و تکرار لام الفعل در اعشوشب همزه و واو

و تکرار عین الفعل در اجلوژ همزه و واو مشدده در ندرج تاء

ذ در آخر نیم همزه و نون در اقسقر همزه و تکرار لام الفعل

دَرْسِ هَشْتَمِ - فَعْلٌ لَازِمٌ وَمُتَعَدٍ

فعل برد و ضم اسب - لازم و متعدی

(۱) لازم است که فعل بقاعل آنها نامشور (۱) خرج محراب برین

تمرین کلمات بلز المعین کیندهر کدام از چه بایست

زائده در هر یک چیست: اَخْرَجَ - قَدَّمَ - انْطَلَقَ اِحْرَجَ - اسْوَدَّ

اِعْرَضَ - اِسْتَعْلَى - طَرَحَ - اِقْبَسَ - ضَارَبَ - تَقَدَّمَ

اِعْلَوْظَ - تَحَاسَبَ - اِسْتَعْمَلَ - اِسْتَهَابَ مَمْرَمَر

(۲) متعدي است که فعل بعلاوه فاعل مفعول به خواسته

باشد - اَخْرَجَ الخَادِمَ اللَّصَّ - بِيْرُونَ كَرَدَ خَادِمًا دُوْرًا

(۳) فعل لازم زامتعدي مساوند بيكر از سه چيز

باب افعال - اَكْرَمَ الامير القاضى - باب نفعيل فن

المال بواسطه حرف جر ذَهَبَ عَلَيَّ بِالْاَيْدِي

دَرْسِ نَهْمِ - مَعْلُومٌ وَمَجْهُولٌ

۱- فعل متعدی برد و نوع اسب، معلوم و مجهول

۲- فعل معلوم است که مفعول به نسبت داده شود نصر محمد

۳- فعل مجهول است که مفعول به نسبت داده شود ^{مسئله} نهم المسئله فهميد

۴- معلوم ماضی و مضارع هر یک از ابواب دانسته شد

(۱) فاعل است که فعل از او صادر شود و شناخته میشود باینکه

در جواب که و چه واقع شود مفعول به است که فعل بر اثر واقع

و شناخته میشود باینکه در جواب که و آنچه واقع شود مفعول به است

فعل بر چند قسم است؟ لازم کدام است مثل چه؟ متعدي کدام

مانند چه؟ لازم را بچه متعدی کنند

۵- صیغه مجهول ماضی فاعله معلوم است مگر آنکه حرف پیش
از آخر مکسور و حرف متحرک قبل از آن مضموم و ثورا استخرج
المعدن و مجهول مضارع السنکه مضارع مضموم و مثا
آخر مفتوح گردد - بُغِضَ الْحَاشِنُ

درس دهم - مصدر

۱- مصدر اسمی است که دلالت کند بر واقع شدن کار
و مقتدر بر زمان نباشد

(۱) هرگاه در اول ماضی ثناء زائده باشد در مجهول ثناء و
الفعل ضمه داد شود نصرف - اگر در اول ماضی همزه
وصل مکسوره باشد در مجهول ماضی همزه و حرف سیم
مضموم شود استخرج هرگاه بعد از حرف مضموم الفی باشد
قلب یواو شود حَوِيبَ الشَّوْبِ لِسُوْا لَانَا غَيْرَ اَزْ
تفسیر پیش فعل بر چند نوع است؛ معلوم کدام است مجهول
کدام است؛ صیغه مجهول ماضی از چه گرفته میشود؛ ترتیب

مجهول ماضی را بیان نماید مضارع مجهول از چه گرفته میشود
۲- مصدر شناخته میشود با اینکه در آخر معنی فارسی آن را و نون
پایان و نون باشد چون علم دانستن همد - هدایت کردن - اوزان
مضارع ثلاثی مجرد بسیار است که مشهور آنها از اینقرار است

اوزان مضارع ثلاثی مجرد

- ۱- مثل کشتن ۹- بشری - بشارت دادن
- ۲- فسق نافرمانی کردن ۱۰- البان مسامحه کردن
- ۳- شغل بکار برداختن ۱۱- حرمان نومید شدن
- ۴- رجم مهربانی کردن ۱۲- غفران آمرزیدن
- ۵- فشه کشده زانگله کردن ۱۳- تروان برجستن
- ۶- کدره بهره شدن ۱۴- طلب طلبیدن
- ۷- دعوی بیان نسب کردن ۱۵- سخنون خفه شدن
- ۸- درگیری یاد کردن ۱۶- صغر کوچک بودن
- ۱۷- هدنی راهنمایی کردن ۱۸- غلبه چهره شدن

- ۱۹- سرفتن دزدی کردن ۲۷- قبول پذیرفتن
- ۲۰- ذهاب رفتن ۲۸- وجیف دویدن شوی
- ۲۱- صراف خواهش داشتن ۲۹- صهوبه سرخ شدن
- ۳۰- سؤال پرسیدن ۳۱- کراهینه ناپسند داشتن
- ۳۲- زهدیه بپوشیدن ۳۳- مدخل در آمدن
- ۳۴- درآینه دانستن ۳۵- مرجع برگشتن
- ۳۶- بغایه طلبیدن ۳۷- مسعاه مشتاپیدن
- ۳۸- دخول در آمدن ۳۹- محمده پست پید شدن

اوزان مختار غیر ثلاثی مجرد در ضمن بابها ذکر شد

درس نازدهم - مشتق نامصنوع

- ۱- از مصدر هشت فعل و هشت اسم خارج میشود باین ترتیب
- استئوانا - تعریف مصدر را بیان نماید؛ مصدر بچه
- شناخت میشود؛ اوزان مصدر ثلاثی مجرد را بشمارید؟
- اوزان مصدر غیر ثلاثی مجرد در کجا گفته شد و کدامند

اسم فعل

- ۱- فعل ماضی گذشته ۱- اسم فاعل
- ۲- فعل مضارع شاکه تارنده ۲- اسم مفعول
- ۳- فعل امر فرمودن ۳- صفت مشبّهه
- ۴- فعل نهی باز داشتن ۴- ضمیمها مبالغه
- ۵- فعل مجید انکار کردن ۵- اسم تفضیل
- ۶- فعل نفي نپسند کردن ۶- اسم الف
- ۷- فعل اسمها طلب فهم کردن ۷- اسم زمان
- ۸- فعل تعجب ۸- اسم مکان

بیان هر یک در این کتاب مرتباً خواهد آمد

استئوانا از مصدر چه مشتق میشود؟ هشت فعل مشتق

از مصدر را بشمارید؟ هشت اسم را نیز بشمارید

تمرین کلمات: بل نامعین نمائید که هر کدام چه صیغه و از چه باب است؟ ذنب - تمد - عمد - صواب - اثم - قتل - انقباض - اکتساب - استکشاف - قرأت - ندامت

درس واکه فعل ماضی

ماضی فعلیست که دلالت بر گذر حدوث کار در زمان گذشته فعل ماضی را چهارده صیغه است بدین ترتیب
 سه صیغه غایب مکرر مرد غایب سه صیغه مؤنث زن بجا
 طَلَبْتُ مفرد طلبید طَلَبْتُمْ جمع طلبیدند
 طَلَبْنَا تثنیه طلبیدند طَلَبْتُمْ جمع طلبیدند
 طَلَبُوا جمع طلبیدند طَلَبْتُمْ جمع طلبیدند
 صیغه مذکر حاضر مرد حاضر سه صیغه مؤنث زن حاضر
 طَلَبْتُ مفرد طلبید طَلَبْتُمْ جمع طلبیدند
 طَلَبْنَا تثنیه طلبیدید طَلَبْتُمْ جمع طلبیدند
 طَلَبْتُمْ جمع طلبیدید طَلَبْتُمْ جمع طلبیدند

یک صیغه متکلمه وحده یک نفر سخنگوی یک صیغه متکلمه مع الغیر
 طَلَبْتُ طلبیدم طَلَبْنَا طلبیدیم

درس سیزدهم - مجهول فاعلی

فعل مجهول فاعلی را نیز چهارده صیغه است

غایب مذکر غایب مؤنث

طَلِبْتُ م طلبید شد
 طَلِبْنَا ن طلبید شد
 طَلِبُوا ج طلبیدند
 مؤنث حاضر مؤنث حاضر

طَلِبْتُ م طلبید شد
 طَلِبْنَا ن طلبید شد
 طَلِبْتُمْ ج طلبیدید

متکلمه مع الغیر متکلمه وحده

طَلِبْتُ طلبید شد طَلِبْنَا طلبید شد

سؤالات ماضی چه طور فعلی است؟ فعل ماضی را چند صیغه

است؟ چند صیغه برای غایب مذکر است؟ چند صیغه برای

غایب مؤنث است؟ چند صیغه برای مذکر حاضر است؟ چند

صیغه برای مؤنث حاضر است؟ چند صیغه برای متکلمه وحده

منكلم وحده منكلم مع الغیر
 اَطْلُبُ طلب كنم من تَطْلُبُ طلب ميكنم ما
درس نازك هم - مجهول مضارع
 فعل مجهول مضارع زانتر چهارده صیغه است
 غایب مذکر غایبه مؤنث
 يَطْلُبُ م طلب کرده میشود تَطْلُبُ م طلب کرده میشود
 يَطْلُبَانِ ن تَطْلُبَانِ ن طلب کرده میشوند
 يَطْلُبُونَ ج يَطْلُبْنَ ج = =
 مذکر حاضر مؤنث حاضر
 تَطْلُبُ م طلب کرده میشود تَطْلُبِينَ م طلب کرده میشود
 تَطْلُبَانِ ن تَطْلُبَانِ ن طلب کرده میشوند
 تَطْلُبُونَ ج تَطْلُبْنَ ج = =
 منكلم وحده منكلم مع الغیر
 اَطْلُبُ طلب کرده میشود تَطْلُبُ طلب کرده میشود

سؤالات مضارع چطور فعلی است؟ فعل مضارع
 را چند صیغه است؟ چند صیغه برای غایب مذکر است چند
 صیغه برای غایبه مؤنث است؟ چند صیغه برای مذکر حاضر است
 چند صیغه برای مؤنث حاضر است چند صیغه برای منكلم وحده
 چند صیغه برای منكلم مع الغیر است فعل مضارع معلوم از طلب صرف
 نمائید فعل مضارع مجهول را چند صیغه فعل مجهول مضارع
 صرف نمائید - اَطْلُبُ یعنی چه؟ اَطْلُبِينَ یعنی چه
 تَطْلُبَانِ تَطْلُبُونَ تَطْلُبْنَ
 (۱) همزه برای منكلم وحده و بیون برای منكلم مع الغیر است
 یا برای سه صیغه غایب مذکر و جمع غایبه مؤنث است تَطْلُبَانِ
 مفرد و تشبیه غایبه مؤنث و شش صیغه مخاطب و مخاطبه
 مؤنث است ۲ مضارع تمام ابواب ثلاثه مجرد و مزید صیغه
 و رباعی مجرد و مزید صیغه در معلوم و مجهول مثل اَطْلُبُ صرف
 میشود

تمرین

صیغ ذیل را معین نمائید بکنب - اکتب - تکتبون بکنب بکنب

در س شانه زده - متعلقان مضارع

۱- در صیغه مفرد مذکر غایب مفرد مؤنث غایبه مفرد مذکر حاضر و متکلم وحده و متکلم مع الغیر آخر فعل مضارع معلوم و مجهول مضموم شود چون **نَصْرُ نَصْرٍ نَصْرٌ** و در تثنیه ها الف و نون و در جمعها مذکر و نون و در مفرد و مؤنث حاضر یا و نون و در جمعها مؤنث نون مفتوحه در آخر زیاد نمایند **نَصْرُونَ نَصْرَيْنِ نَصْرَانِ** (س) هر گاه در اول ماضی همزه زاید باشد در مضارع ^{شود}

سؤال اول در چند صیغه در آخر معلوم و مجهول مضارع

ضمه داده میشود و در چند صیغه الف نون زیاد شود در کلام صیغه ها نون مفتوح زیاد شود هر گاه در الف ماضی همزه زاید

باشد در مضارع چه پیشتر **مترین**

مضارع معلوم و مجهول افعال ذیل را معین نموده در ردیف نوشته از آندهید نصر حسب کرم انطلق اشهاب اجلود

در س هفده - فعل امر

السنکه دلالت کند بر طلب کاری در زمان حال و متقسم میشود بسه قسم امر غایب امر حاضر امر متکلم
 ۱- امر غایب بان حاصل شود که لام مکسوره (ی) در اول شش صیغه غایب غایبه فعل مضارع داخل شود و در مفرد ها حرکت آخر و در تثنیه ها جمعهای مذکر نون بجز بی ساقط کرد و نون جمع مؤنث بحال خود باقی ماند
 ۲- **لِنَصْرٍ لِنَصْرٍ لِنَصْرٍ** و **لِنَصْرٍ لِنَصْرٍ لِنَصْرٍ**
 ۳- امر متکلم را مانند امر غایب لام مکسوره در اول زیاد نموده و حرکت آخر ساقط کرد در **لِنَصْرٍ لِنَصْرٍ**
 ۴- مجهول امر غایب امر حاضر و امر متکلم بعینه مثل مجهول مضارع است مگر آنکه در اولش لام مکسوره زیاد نموده و آخرش بر تریب مذکور مجزومه کرد در **لِنَصْرٍ** تا آخر باید کرد
 شود

درس هجدهم - ذکر امر حاضر

۱- فعل امر حاضر را از مضارع مخاطبه بگیرند باین ترتیب

(نا) مضارع از اولش میاندازند اگر حرف بعد

از حرف مضارع حرکت داشته باشد همان حرف فتح

را اول کلمه قرار داده و آخرش را (مانند امر غایب) وقف

نمایند - صَرَّفَ صَرَّفَا صَرَّفُوا صَرَّفَ صَرَّفْتَنِي

۲- اگر حرف بعد از حرف مضارع ساکن باشد چون

در کلام عربی ابتداء بساکنه این نسبت لنا بعد از حذف

حرف مضارع همزه وصل مکسوره در اول زیاد نموده

و آخرش را وقف نمایند مگر آنکه غیر الفعل مضارع مضموم

باشد که در انوقت همزه وصل مضمومه زیاد نمایند

استیلا ن ا امر چطور فعلی است؟ امر بچند قسم منقسم میشود

و کدام است؟ امر غایب بچهار حاصل میشود در تنبیه ها از آن

چه میماند؟ در جمع مذکر چطور؟ جمع مؤنث بچهار ترتیب

امر شکله را از چه میگیرند؟ ۴- امر حاضر از نَصَرَ نَصْرًا

أَصْرًا نَصْرًا نَصْرًا نَصْرًا نَصْرًا نَصْرًا

۵- امر حاضر از تعلم اعلم اعلموا اعلمی

اعلمی اعلمن

امر حاضر از نَصَرَ نَصْرًا نَصْرًا نَصْرًا نَصْرًا

نَصْرًا نَصْرًا نَصْرًا نَصْرًا نَصْرًا

سئوالات

۱- امر حاضر را از چه میگیرند؟ اگر ما بعد حرف مضارع

باشد چه میکنند؟ صرف را صرف نمایند؟ اگر ما بعد حرف

مضارع ساکن باشد چه میکنند؟ امر حاضر از نَصَرَ چه

میشود؟ اعلم را صرف نمایند؟ امر حاضر از نَصَرَ چه میشود؟

۲- امر حاضر را از نَصَرَ نَصْرًا نَصْرًا نَصْرًا نَصْرًا نَصْرًا

امر حاضر از افعال ذیل را صرف نمایند تکلیف تدویر

نَصْرًا نَصْرًا نَصْرًا نَصْرًا نَصْرًا نَصْرًا نَصْرًا نَصْرًا نَصْرًا نَصْرًا

در سر نوزدهم - نواصب مضارع

۱- هرگاه در اول فعل مضارع یکی از چهار حرف ناصب
 آن - لَن - كِي - اِدَن - داخل شود فعل مضارع منصوب
 گردد و بدین طریق ، اَن يَكْتُبُ اينکه بنویسد لَن يَكْتُبُ
 هرگز ننویسد كِي يَكْتُبُ تا اينکه بنویسد اِدَن يَكْتُبُ ^{بنویسد} اینکام

اَن يَكْتُبَا	لَن يَكْتُبَا	كِي يَكْتُبَا	اِدَن يَكْتُبَا
اَن يَكْتُبُوا	لَن يَكْتُبُوا	كِي يَكْتُبُوا	اِدَن يَكْتُبُوا
اَن يَكْتُبَ	لَن يَكْتُبَ	كِي يَكْتُبَ	اِدَن يَكْتُبَ
اَن يَكْتُبَا	لَن يَكْتُبَا	كِي يَكْتُبَا	اِدَن يَكْتُبَا
لَن يَكْتُبَا	كِي يَكْتُبَا	اِدَن يَكْتُبَا	كِي يَكْتُبَا
اَن يَكْتُبَ	لَن يَكْتُبَ	كِي يَكْتُبَ	اِدَن يَكْتُبَ
اَن يَكْتُبَا	لَن يَكْتُبَا	كِي يَكْتُبَا	اِدَن يَكْتُبَا
اَن يَكْتُبُوا	لَن يَكْتُبُوا	كِي يَكْتُبُوا	اِدَن يَكْتُبُوا
اَن يَكْتُبِي	لَن يَكْتُبِي	كِي يَكْتُبِي	اِدَن يَكْتُبِي

اَن يَكْتُبَا	لَن يَكْتُبَا	كِي يَكْتُبَا	اِدَن يَكْتُبَا
اَن يَكْتُبَا	لَن يَكْتُبَا	كِي يَكْتُبَا	اِدَن يَكْتُبَا
اَن يَكْتُبَا	لَن يَكْتُبَا	كِي يَكْتُبَا	اِدَن يَكْتُبَا
اَن يَكْتُبَا	لَن يَكْتُبَا	كِي يَكْتُبَا	اِدَن يَكْتُبَا

۵- نواصب مضارع بر مجهول مضارع داخل شده
 معلوم صرف شود اَن يَكْتُبُ اَن يَكْتُبَا اَن يَكْتُبُوا اَن يَكْتُبِي
 لَن يَكْتُبَا لَن يَكْتُبُوا و اِدَن يَكْتُبُ اِدَن يَكْتُبَا اِدَن يَكْتُبُوا
 كِي يَكْتُبُ كِي يَكْتُبَا كِي يَكْتُبُوا اِلَى اٰخِر

است و الا ان نواصب مضارع چند تا است نواصب

بشمارید هر یک از نواصب ابر اول یکنه داخل نموده
 صرف نمائید نواصب این ترتیب بر مجهول یکسب داخل نموده

(معلق بصفحه قبل) نواصب آخر مضارع معلوم و مجهول را
 در پنج صیغه یکتب تکتب نکتب اکتب نکتب منسوخ کند
 در تشبیه ها و جمعهای مذکر و مفرد مخا صبه مؤنث نون
 علامت نفع بواسطه ناصب بیفتند و نون جمع مؤنث بجا نوبت ما

درس بیستم - جواز امر مضارع

هرگاه که لاء ناهیه ادوان شرط بر اول مضارع

معلوم و مجهول داخل شود فعل مضارع مجزئ شود

هرگاه که و بنا بر اول مضارع داخل شود نامیده شود

بفعل مجزئ و اگر لاء ناهیه داخل شود موسوم گردد

بفعل لاهی و ... کلام امر بر شش صیغه غایب غایب

داخل شود و نامیده شود امر غایب و برد و صیغه متکلم

داخل شود و نامیده میشود امر متکلم چنانچه در رس گفته شد

(۱) در مفرد ها حرکت خرو در تشبیه ها و جمع ها مذکور و

مخاطبه نون علامت فتح بواسطه جازم ساقط گردد و نون

جمع مؤنث بحال خود باقی ماند **مسئله الاث**

جواز مضارع چندتا است؟ جواز فرقی نماید هرگاه که بنا

بما بر اول فعل مضارع داخل شود چه اسم نامیده میشود

اگر لاء ناهیه داخل شود چه نام خواهد داشت؟ امر غایب

کدام است؟ فرق بین لاء و نون نسبت باخر مضارع چیست

درس بیست و یکم - صیغه امر مضارع مجزئ

فعل مجزئ فعل لاهی

لم یکتب نوشته است اما یکتب هنوز نوشته است

لم یکتبا لم یکتبوا لم تکتب

لم یکتبا لم یکتبوا لم تکتب

لم تکتب لم تکتبا لم تکتبوا

لم تکتبوا لم تکتبوا لم تکتبوا

لَمْ تَكْتُبْ لَمْ تَكْتُبْ لَمْ تَكْتُبْ لَمْ تَكْتُبْ

درس بیست و نهم - فعل نفی

هر گاه ما و لاء نافی بر فعل ماضی و مضارع معلوم و مجهول داخل نماید تغییر در لفظ نمیدهد و او را فعل نفی گویند

(مثال) ماضی نفی مضارع نفی

لَا كُتِبَ تَوَشَّطَ مَا كُتِبَ لَا يَكْتُبُ نَمِيسُ مَا كُتِبَ

لَا كُتِبَ مَا كُتِبَ لَا يَكْتُبَانِ مَا يَكْتُبَانِ

لَا كُتِبُوا مَا كُتِبُوا لَا يَكْتُبُونَ مَا يَكْتُبُونَ

لَا كُتِبَتْ مَا كُتِبَتْ لَا تَكْتُبُ مَا تَكْتُبُ

لَا كُتِبَتَا مَا كُتِبَتَا لَا تَكْتُبَانِ مَا تَكْتُبَانِ

لَا كُتِبَتْنَ مَا كُتِبَتْنَ لَا يَكْتُبِينَ مَا يَكْتُبِينَ

لَا كُتِبَتْ مَا كُتِبَتْ لَا تَكْتُبُ مَا تَكْتُبُ

سئوال آن فعل جذا از کتب بکنی صر نماید
فعل نفی را نیز صر نماید؟ - لم انصر چه صیغه است

لَا كُتِبْتُمْ مَا كُتِبْتُمْ لَا تَكْتُبَانِ مَا تَكْتُبَانِ

لَا كُتِبْتُمْ مَا كُتِبْتُمْ لَا تَكْتُبُونَ مَا تَكْتُبُونَ

لَا كُتِبْتِ مَا كُتِبْتِ لَا تَكْتُبِينَ مَا تَكْتُبِينَ

لَا كُتِبْتُمَا مَا كُتِبْتُمَا لَا تَكْتُبَانِ مَا تَكْتُبَانِ

لَا كُتِبْتِنِ مَا كُتِبْتِنِ لَا تَكْتُبِينَ مَا تَكْتُبِينَ

لَا كُتِبْتِ مَا كُتِبْتِ لَا كُتِبَ مَا كُتِبَ

لَا كُتِبْنَا مَا كُتِبْنَا لَا تَكْتُبُ مَا تَكْتُبُ

درس ۲۳ - فعل استفهام

(اوهل) استفهامیه در اول فعل ماضی معلوم

و مجهول و مضارع معلوم و مجهول در میان آورند و در

لفظ تغییر بفعل داده نمیشود و لکن اسمش فعل استفهام

مثال فعل استفهام ماضی فعل استفهام مضارع

أَكُنْتَ يَا رَتَ هَلْ كُنْتَ أَكْتُبُ هَلْ يَكْتُبُ

أَكُنَّا هَلْ كُنَّا أَكْتُبَانِ هَلْ يَكْتُبَانِ

اَكْتَبُوا	هَلْ كَتَبُوا	اَبْكَبُونَ	هَلْ يَكْتَبُونَ
اَكْتَبْتُ	هَلْ كَتَبْتُ	اَتَكْتُبُ	هَلْ تَكْتُبُ
اَكْتَبْنَا	هَلْ كَتَبْنَا	اَتَكْتُبَانِ	هَلْ تَكْتُبَانِ
اَكْتَبْتُمْ	هَلْ كَتَبْتُمْ	اَيَكْتُبْنَ	هَلْ يَكْتُبْنَ
اَكْتَبْتُمْ	هَلْ كَتَبْتُمْ	اَتَكْتُبُ	هَلْ تَكْتُبُ
اَكْتَبْتُمَا	هَلْ كَتَبْتُمَا	اَتَكْتُبَانِ	هَلْ تَكْتُبَانِ
اَكْتَبْتُمْ	هَلْ كَتَبْتُمْ	اَتَكْتُبُونَ	هَلْ تَكْتُبُونَ
اَكْتَبِ	هَلْ كَتَبِ	اَتَكْتُبِينَ	هَلْ تَكْتُبِينَ
اَكْتَبِي	هَلْ كَتَبِي	اَتَكْتُبَانِ	هَلْ تَكْتُبَانِ
اَكْتَبْتِ	هَلْ كَتَبْتِ	اَتَكْتُبْنَ	هَلْ تَكْتُبْنَ
اَكْتَبْتَا	هَلْ كَتَبْتَا	اَتَكْتُبُ	هَلْ تَكْتُبُ
اَكْتَبْتُمْ	هَلْ كَتَبْتُمْ	اَتَكْتُبُونَ	هَلْ تَكْتُبُونَ

سُئِلَ الْأَت

هرگاه ما و لاء نافیة بر فعل ماضی و مضارع در آورند تغییر لفظ

درس ۲۴ - فِعْلُ تَعَجَّبَ

فعل تعجب از و صیغه است اول فاعله چه چیز است اگر دهنه ترا در آورد
دوم اسم جمع به چه عجزت شنیدن را آورده نمیشود مگر از فعل

درس ۲۵ - اِسْمُ فَاعِلٍ

اسم فاعل دلالت میکند بر کسیکه کننده کاری است
ما کتبت چه فعل است؟ ما یکتب چطور؟ لایکتب چطور؟ هر دو
استفهام مگر بر فعل ماضی و مضارع داخل شود تغییر لفظ
میدانند یا خیر؟ هل کتب چه فعل است؟ هل کتبت را صرف نماید؟ هل یکتب

تمرین افعال

استخرج چه صیغه است؟ متکلم و حده از فعل مضارع
بیان فرمائید؟ استخرج چون چه صیغه است؟ صیغه جمع مذکر از
امر حاضر استخراج چه میشود؟ ما و لاء نافیة بر فعل ماضی
و مضارع استخراج داخل نموده صرف نماید؟ همزه
استفهام نیز بر ماضی و مضارع استخراج داخل نموده صرف کنید

اسم فاعل از ثلاثه مجرد بروزن فاعل ابد چون طاب
 طابان طابون طابه طابان طابان اسم
 فاعل از بابهای ثلاثه مزید فیه و رباعی مجرد و رباعی
 مزید فیه چون مضارع معلوم همان باب است چنانکه
 حرف مضارع را حذف نموده جای آن هم مضموم
 گذارند. و در سه باب که ماقبل الحرف فعل مضارع
 مفتوح است مکسور کنند و در بابها تعبیر از
 نشود مگر آنکه نویین که از خصایص اسماء است که آخرش با

کند مثال اسم فاعل از تصریف

مُصَرِّفٌ مُصَرِّفَاتٍ مُصَرِّفُونَ
 مُصَرِّفَةٌ مُصَرِّفَاتٍ مُصَرِّفَاتٍ

و بهمین ترتیب اسمهای باقی بابها

سؤالات

فعل تعجب چند صیغه دارد؟ و صیغه فعل تعجب چیست؟

درس (۲۶) - اسم مفعول

اسم مفعول دلالت میکند بر چیزی که فعل بر او واقع شده
 اسم مفعول از ثلاثه مجرد بروزن مفعول اسم مثل مَطْلُوبٌ
 مَطْلُوبَانِ مَطْلُوبُونَ مَطْلُوبَةٌ مَطْلُوبَاتٍ مَطْلُوبَاتٍ
 اسم مفعول از بابهای ثلاثه مزید فیه و رباعی مجرد و رباعی
 تعجب از غیر ثلاثه مجرد فیه آورد؛ از حسن چسبند و صیغه

ذکر کنید سؤالات

اسم فاعل دلالت بر چه میکند؟ اسم فاعل از ثلاثه مجرد بر
 وزن چه میآید؟ اسم مفعول از نصر تبصر چه میشود
 اسم فاعل از نصر تبصر را صرف نمائید؟

تمرین

مکتب چه صیغه است؟ مُصَرِّفٌ چه صیغه است؟
 مدح چه صیغه است؟ مُدَحِّجٌ چه صیغه است؟
 مجلوز چه صیغه است؟ مجلُوزٌ را صرف نمائید؟

فعل مجهول مضارع همان بابست که حرف مضارع تبدیل
بیم مضموم کرد و شوی که علامت اسم است و آخرش را و

اسم مفعول از تصرف

مُصْرَفٌ مُصْرَفَانِ مُصْرَفُونَ
مُصْرَفَةٌ مُصْرَفَتَانِ مُصْرَفَاتٌ

بهمین طریق است سایر ابواب

درس (۲۷) صفت مشبّهه

صفت مشبّهه آورده میشود از فعل لازم و اوژان
شایدش این است :

حَسَنٌ (نیک) حَسْبٌ (درشت) صَعِبٌ (غیر ذام)
قَدُوسٌ (پاک) حُرٌّ (آزاد) صِفْرٌ (خالی)
عَبُودٌ (رشدن) هَيْبَةٌ (برده) شَرِيفٌ (زود گو ابر)

استرالافتاد اسم مفعول دلالت بر چه میکند؟ اسم مفعول
زلاله بجز در روز چه اید و متوجه صیغه است؟ از اگر بگویم
اسم مفعول چه میشود

و در فعلها باشد که دلالت بر رنگ و عیب و جلسه یعنی آثار
ظاهره در بدن کند صفت مشبّهه در مذکر هر وزن
افعال در مؤنث هر وزن فعلاً چون آخر حوزاء سرخ
اعوذ عوزاء بچشم آنج بلجاء پیرسته ابرو

درس (۲۸) صیغهای مبالغه و تلمیح

۱- صیغهای مبالغه دلالت میکند بر زیادتی و بسیار
در معنی اسم فاعل و بعضی از اوژان این است حُرٌّ (بسیار زنده)
(طلوبٌ بسیار طلب کننده) علامته (داننده)
فَرُوقَةٌ (فرغ کننده) مفضل (بسیار فضل دارنده) منطبق

سئوالات

صفت مشبّهه از چه طوری فعل آورده میشود؟ اوژان نشانی صفت
مشبّهه ابشار دید؟ هر فعلیکه دلالت بر رنگ و عیب و جلسه
بکند صفت مشبّهه اش بر وزن چه میاید؟ رفیع چه صیغه
سید (چه صیغه است)؟ از وضع صفت مشبّهه هر وزن
فعل بنا کنید؟

مُقَطَّعٌ (برند) حَدِيدٌ (ترسند) هَمَزَةٌ عَيْبٌ كُنْتَدَه

۲ اسم تفضیل دلالت میکند بر زیاد بینی و علامتش
نواست که در آخر معنی فارسی زیاد کنند

۳ اسم تفضیل از ثلاثی مجرد بروزن أَفْعَلٌ میاید
چون أَكْبَرُ (بزرگتر) أَكْبَرَانِ أَكْبَرُونَ كِبْرِي

كِبْرِيَانِ كِبْرِيَات

دَسِسٌ ۲۹ - اِسْمُ زَمَانٍ وَمَكَانٍ

سُئُوْلَات

فَرْقِ مِیَانَهُ اسْمِ فَاعِلٍ وَصِیغَهُ مِیَاغِیةً حَسْبَ مَعْنَى
چهلست؟ صدق چه صیغه است؟ لمزه چگونه؟ کَا
چه صیغه است؟ اسم تفضیل دلالت بر چه میکند؟ اَعْلَمُ
چه صیغه است؟ فَضْلٌ چه صیغه است؟ حَمْرَاءٌ چه صیغه است؟
فَرْقِ مِیَانَهُ فِعْلِ صِفَتٍ مَشْبَهَةٍ بِالْفِعْلِ اسْمِ تَفْضِیْلِی دَر
مَوْثِقِ چهلست؟ اسم زمان است که زمان و فَوْعِ

فَعْلٌ زَائِرٌ سَانِدٌ . و اسم مکان است که جای
کار زائر ساند .

و طریقه بنای اسم مکان و زمان از ثلاثی مجرد
است که آورده شود بر وزن مَفْعَلٌ بفتح عین
مکر و قبیله مضارعش بر وزن یَفْعَلُ بکسر
عین باشد که در آنوقت بر وزن مَفْعِلٌ بکسر
عین آید

هرگاه فاء الفعل واو باشد نیز بر وزن مَفْعِلٌ
و هرگاه لام الفعل حرف عله باشد بر وزن مَفْعَلٌ
آید اسم مکان و زمان از غیر ثلاثی مجرد بر وزن
اسم مفعول آن باب باشد

مثال:

مضارع یَقْتُلُ یَذْبَحُ
اسم مکان و اسم زمان مَقْتَلٌ مَذْبَحٌ

مضارع اسم مکان و زمان

يَجْلِسُ يجلس

يَضَعُ يضع

مَرْحَى مری

مُكْرَمٌ مکرم

گاهی مشتبه شود اسم مکان و زمان بمصدر میمی در لفظ و بواسطه قرینه معنی معین شود

[سئوالات] اسم زمان کدامست؟ اسم مکان چیست؟ اسم فاعل

و مکان ثلاثی مجرد بر وزن چه میآید؟ هرگاه مضارع بروزن فعل باشد

اسم زمان و مکان بر وزن چه میآید اگر فاعل او باشد بر وزن

چه میآید اگر الفاعل عرفه باشد بر وزن چه میآید چه چیز مشتبه

[تکرین] اسم مکان از بیضی چه میشود؟ اسم زمان از بیضی چه

میشود؟ اسم زمان از بیضی چه میشود؟ ماوی چه صیغه است؟

موج چه صیغه است؟ ملجوع چه صیغه است مستخرج چه طود؟

دَرْسِ سِمَاتِ

اسماء الت

اسم الت از ثلاثی مجرد سه وزن دارد

مِفْعَلٌ محيظ الت دو خن (سوزن)

مِفْعَالٌ مفتاح الت کشودن (کلید)

مِفْعَلَةٌ مِكْسَمَةٌ الت پاک کردن (جاروب)

اسم الت مشتق از ثلاثی مجرد متعدی آورده شود

و گاه باشد اسم الت مشتق نباشد مثل قَدْوَم

که بمعنای تیشه و فاس که بمعنای تبر است

سُئُالَات

اسم الت چند وزن دارد؟ اوزان اسم الت را بشمارید

اسم الت از چه فعل آورده میشود؟ اسم الت غیر مشتق فاعل چه

[تکرین] میزان چه صیغه است؟ اسم الت از برد هرگاه

بر وزن مفعول آورده شود چه میشود؟ مقروض چه صیغه

فعل ماضیش چیست؟ مکنسه چه صیغه است؟

دَرْسِ سَبْئِیْ کَر

تقسیم فعل بسالم و صحیح و معتل

فعل بر سه قسم است سالم صحیح معتل

سالم آنستکه در حروف و فاصولش حرف عله و همزه

و تضعیف نباشد مانند ضَرَبَ وَ فَكَلَ

صحیح آنستکه در حروف و فاصولش حرف علت نباشد

مانند ضَرَبَ أَحَدَ مَدَّ

معتل آنستکه در حروف و فاصولش حرف علت باشد

مثل وَعَدَ قَالَ رَنَى وَ قَى طَوَى

که اول زامثال و دوم زاجوف سوم زاناقص

چهارم زالفیف مفروق پنجم زالفیف مقروق گویند

سُؤَالَات

فعل بر چند قسم است؟ سالم کدامست مثل چه

صحیح کدامست

دَرْسِ سَبْئِیْ وَ کَر

۱- صفت کلمه ایست که پیروی میکند ناقبل

خود زاد را عراب و بیان نماید کیفیت کلمه

پیش از آنستکه در عاقل چهره من صدیقی جاهل

۲- صفت اغلب پیروی میکند کلمه پیش از هر چه

چیز از جمله ده چیز

۳- اعراب فاعل نصب جی چون عَدُوٌّ وَ عَاقِلٌ عَدُوٌّ

عَاقِلًا عَدُوٌّ عَاقِلٍ

مثل چه؟ معتل کدامست مانند چه؟ و علقه نوع است

قال چه نوع است؟ رومی چه نوع است؟ و قی چه

نوع است؟ طوی چه نوع است؟

(۱) أَحَدٌ - وَمَدٌّ - اِزْا قِسْمِ صَحِيحٍ شَمْرْدَه مِيشُونَد

ضَرَبَ رَا صَحِيحٍ وَ سَالَمٌ كُوَيْدَا خَدَا مَهْمُوزِ وَمَدَّرَا

مضاعف نامند

نوع است؟ طوی چه نوع است؟

۴- مذکر بودن و مؤنث بودن رَجُلٌ عَاقِلٌ امْرَأَةٌ
عَاقِلَةٌ لغزاد تثنیه جمع غَالِمٌ عَامِلٌ عَالِمَانِ
عَاقِلَانِ عَالِمُونَ عَامِلُونَ
مَعْرِفَهُ و فکرة بودن نَلَيْسَ عَاقِلٌ التَّلِيمُ الْعَالِمُ

دَرْسِ سِی و سِیَمِ

تقسیم اسم بمفرد و تثنیه و جمع
۱- اسم بر سه قسم است مفرد تثنیه - جمع
مفرد انسنکه دلالت بر یکی کند مثل علی فاطمه

سَوَالَات

صفت چیست مثل چه؟ صفت در چند چیز ماقبل خود را
مابعد میکند؟ اعراب جده شب؛ صفت که ماقبل
خود را در اعراب متابعت کند مثل چه؟ در مذکر بودن
و مؤنث بودن متابعت کند مثل چه؟ در افراد و تثنیه
و جمع مثل چه در معرفه و نکره مانند چه

تثنیه انسنکه دلالت کند بر دو برابر مفرد
مانند علیتان یعنی دو علی
۴- جمع بر سه قسم است جمع مذکر سَالِمٌ عَلَمُونَ
جمع مؤنث سَالِمٌ - فاطمات جمع مکسر رجال

سَوَالَات

اسم بر چند قسم است بشمار پدید؟ مفرد کدام است
مثل چه؟ تثنیه کدام است مثل چه؟ جمع کدام است مثل
چه؟ جمع بر چند قسم است چه است؟

مَكْرَمٌ عَمُوْحِي

در عبارات ذیل اقسام اسم و فعل و حرف
و انواع افعال را بمفرد و تثنیه و جمع و صفت
و موصوف را بقی تیب ذیل معین نماید
قَالَ النَّبِيُّ مَا مِنْ صَلَوةٍ يَحْضُرُ وَفَتْهَا قَالَ فَعَلَ
ماضی اجوف الحرف نبی صفت مشبّهه بی وزن

شريف صلوة اسم مفرد بحضري فعل مضارع
 مفرد غايب مذکر صحیح وسالما ذنبا و
 وقت اسم مفرد هاء اسم مفرد
 ثمة حديث راجع من مرقب تجزیه نمایه
 الا نادى ملك بين يدي الناس فوموا
 بيزانكم التي اوقدتموها على ظهوركم
 فاطفوها بصلواتكم

گرمی و صدمتی در حق
 و در حق

کتاب اشرف الکتاب الله الموسوی الخواتم

سوادیه زینت علی بادروز
 بیضا سده زینت علی بادروز
 در هر گاهی از زندان و زندان
 زینت گوی زینت سکن بادروز

فیشهر جاری الاوکی

۱۳۵۴

الکتاب

حاشیة علیها یوم العید و قسرة
 وقت یصیح القول و اعتدلت
 و محمد مقام المحض من لنداب
 و در حین انصیف بیسربا و لم از مورمی بناید که مرصفا
 ارسال مذکر

کتابخانه مظفری

که سی و نه سال خدمت خود را صرف
ترقی و تعالی معارف ایران نموده و همه
ساله مطابق پروگرام رسمی وزارت جلیله
معارف کتب کلاسیک را بقیمت ارزان تهیه
می بیند اینک نیز خاطر مشتریان محترم خود
را بقروش همه قسم کتب معطوف داشته
امیدوار است آقایان محترم نرمایشان خود را
باین مؤسسه رجوع فرمایند تا سرعت انجام
و خوبی و ارزانی کتب ما را تصدیق نمایند
غلامحسین مظفری

طباحتی جدید

تألیف خانم فاضله (حاجب) منتشر شده
بز کتاب برای عموم خاترازه ما لازم است